

економічний ефект. Всесвітній банк у 1993 р. визнав охорону здоров'я важливою сферою інвестицій для забезпечення економічного зростання країни.

Економічна діяльність здорового індивіда має забезпечувати його внесок у створення валового внутрішнього продукту (ВВП), національного доходу (НД) суспільства, а його нездоровий стан веде до втрат і ВВП, і НД. Проте здоров'я не може бути раз і на все життя дано людині, воно потребує постійного контролю, профілактики, лікувальних заходів, що пов'язано з витратами суспільства, сім'ї й індивіда, як об'єктивно необхідними витратами [3, с. 8].

Для усвідомлення значення розвитку ринку медичних послуг варто звернути увагу на економічні особливості цієї галузі: стан фізичного і психічного здоров'я населення, як і рівень освіти, можна вважати однією з необхідних умов сталого економічного зростання суспільства. Оптимальна ситуація в сфері охорони здоров'я, коли окремі громадяни зможуть споживати ті види медичних послуг, яким вони віддають перевагу, залежить від рівня і структури витрат на неї. Витрати, відповідно, мають бути узгоджені з наявними економічними можливостями країни [2, с. 747].

Особливістю медичної послуги як головного продукту медичного «виробництва» є те, що її створення і споживання об'єднані в єдиному процесі в часі й просторі. Результатом цього процесу є відновлення здоров'я (повне або часткове) і повернення споживача послуги до суспільно-корисної діяльності, тобто відновлення продуктивної сили людини – головного чинника економіки [3, с. 9].

Охорону здоров'я як невід'ємну частину єдиного господарсько-економічного комплексу, незалежно від соціально-політичної системи, в якій вона функціонує, слід захищати до економіко-соціальної сфери з акцентом на її найважливішу економічну роль, а здоров'я розглядати як повноправну економічну категорію поряд із валовим внутрішнім продуктом, національним доходом, прибутком, продуктивністю праці й іншими, що вимагає відповідної економічної уваги й інвестицій у нього суспільства і держави [3, с. 10].

Здоров'я – це надзвичайно важлива економічна і соціальна категорія, яку необхідно вивчати, оцінювати, відповідно фінансувати, щоб отримувати віддачу у вигляді зростання ВВП, НД, рівня і якості життя суспільства й людини. А економічна діяльність медичних установ, галузі охорони здоров'я виступає як процес виробництва й реалізації медичних послуг, спрямованих на збереження і зміцнення здоров'я [3, с. 13].

Список використаної літератури

1. Статистика ринків: підруч. для вищ. навч. закл. / ДАСОА Держкомстату України; наук. ред. Н.О. Парфенцевої. – К.: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2007. – 863 с.
2. Солоненко Н.Д. Економіка охорони здоров'я: навч. посіб. / Н.Д. Солоненко. – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2014. – 408 с.
3. Економіка здравоохранения: методические разработки для преподавателей к проведению практического занятия по теме «Здоровье как экономическая и социальная категория» для подготовки студентов 6-х курсов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002, «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело» / сост. В.А. Огнев, В.И. Кравченко, И.А. Чухно. – Харьков : ХНМУ, 2017. – 16 с.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧОЇ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

Хміль О.В., Амосова Л.І., Каськова Л.Ф.

Українська медична стоматологічна академія

Висвітлено певний досвід оптимізації навчального процесу на кафедрі дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань.

Ключові слова: навчальний процес, науково-дослідницька робота, індивідуальна робота, інноваційні технології.

The article highlights some experience in the optimizing of the educational process at the Department of Pediatric Therapeutic Dentistry with the prevention of dental diseases.

Keywords: educational process, research work, individual work, innovative technologies.

Навчання у вищому медичному навчальному закладі має свої особливості. Найбільш важливим критерієм якості й ефективності навчального процесу в наш час є повноцінне засвоєння теоретичних знань і основних практичних навичок, а також здатність студента до подальшої самоосвіти. Майбутній фахівець має розвинути в собі навички самостійної творчої наукової роботи, сформувавати коло своїх наукових інтересів, оволодіти методикою наукового пізнання, нормативами і науково-методичними принципами експериментальної й дослідницької діяльності, ознайомитися з передовим науковим досвідом тощо. Так відбувається формування майбутнього лікаря-стоматолога, який самостійно орієнтується у складних клінічних ситуаціях, бачить шляхи їх подолання або раціонального вирішення [6].

Сучасна медична освіта України потребує постійного оновлення методик практичної підготовки майбутнього лікаря з використанням і традиційних, й інноваційних технологій навчання [3].

На кафедрі дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань приділяється багато уваги самостійній роботі студентів, наслідком якої стають засвоєння теоретичних знань, закріплення професійних умінь, оволодіння певними мануальними навичками. Уміння студентів проводити диференційовану діагностику, складати план обстеження і лікування, знати принципи невідкладної допомоги при негайних станах у стоматологічній клініці в дітей, а також проводити профілактичні заходи щодо основних стоматологічних захворювань у дитячих колективах і є безпосереднім результатом навчання. Але самостійна робота студентів набуває ефективності тільки тоді, коли вона спрямовується й координується викладачем і підкріплена достатнім навчаль-

но-методичним забезпеченням [2].

Високий рівень компетентності фахівців забезпечується тотальною комп'ютеризацією навчання, яка підвищує якість підготовки висококваліфікованих лікарів-стоматологів. Її впровадження сприяє кращому засвоєнню теоретичного матеріалу. Застосування комп'ютерних технологій робить навчання більш якісним та ефективним, наочно-орієнтованим, доступним і цікавим. Тобто в студента закріплюються навички роботи з комп'ютером, накопичується практичний досвід використання новітніх інформаційних технологій, а також формуються комунікативні якості й уміння стосовно застосування інтерактивних баз даних [3].

Мультимедійні презентації лекцій активують сприйняття й осмислення питань, що розглядаються, а також створюють додаткові умови для плідної аудиторної роботи студента. Викладач у мультимедійній лекції може подавати інформацію в різноманітних формах (у вигляді тексту, таблиці, графіка, звуку, цифрового відео тощо). Якість і ступінь засвоєння навчального матеріалу за таких методів викладання значно зростають. Використання мультимедійного ілюстративного матеріалу стає необхідним і особливо цінним тоді, коли в клініці тематичного практичного заняття відсутні хворі з відповідною патологією [6].

Навчання стає більш результативним, коли воно реально вмотивовує й активізує пізнавальну діяльність студентів у навчально-виховному процесі, посилює професійну спрямованість навчання, розвиток наукової й пошуково-дослідницької самостійності студентів при вивченні дисципліни в аудиторний і позааудиторний час. Завдяки участі в науковій роботі студент отримує можливість доступу до найновіших інформаційних джерел, вчиться готувати доповіді й активно бере участь у проведенні науково-практичних конференцій [2; 4].

Для того, щоб науково-дослідницька робота проводилась протягом усього періоду навчання, завідувачка кафедри й керівник СНТ постійно намагаються підтримати інтерес до наукових досліджень, упроваджують систему заохочень, яка додатково стимулює науково-дослідницьку діяльність студента. Кафедра обов'язково включає результати індивідуальної роботи студента в показники поточної успішності з дисципліни, оскільки від отриманих оцінок безпосередньо залежать індивідуальний рейтинг студента і розмір його стипендії.

Проведення відбіркового попереднього туру олімпіади на кафедрі спрямоване на виявлення обдарованої студентської молоді й сприяння реалізації її творчих здібностей; стимулювання творчої праці студентів і формування кадрового потенціалу для науково-дослідницької діяльності; відбір студентів для участі у Всеукраїнських і міжнародних олімпіадах [4; 5].

На кафедральній сторінці на сайті академії для студентів викладені всі тематичні плани лекцій і практичних занять, а також методичні вказівки для самостійної роботи студентів, методичні розробки лекцій.

На завершальному етапі навчання проводимо індивідуальний контроль навичок, комп'ютерний контроль із використанням кейс-ситуації, розв'язання різноманітних ситуаційних задач, у тому числі з бази «Крок-2», тестовий контроль, висвітлення окремих питань у формі співбесіди-діалогу студента з викладачем, проведення тематичних майстер-класів [1; 6]. Ситуаційні задачі банку даних «Крок-2» містять приклади клінічних завдань із різноманітними характеристиками. Розв'язання таких клінічних задач вимагає від студента і глибокої теоретичної підготовки, й аналітичної творчої діяльності, що сприяє формуванню ґрунтовного клінічного мислення студента. Банк даних «Крок-2» викладач використовує на кожному практичному занятті для подальшої допомоги студентам у безпосередньому написанні ліцензійного іспиту «Крок-2» і в складанні підсумкового модульного контролю [1].

Для отримання високої якості освіти кафедра постійно забезпечує відповідну професійну підготовку викладачів, регулярно оновлює навчально-методичне забезпечення навчального процесу, має сучасне матеріально-технічне його забезпечення, постійно використовує в навчанні передові сучасні освітні технології, активно стимулює самостійну роботу студентів, залучає студентство до науково-дослідницької діяльності, упроваджує систематичний контроль і адекватне оцінювання рівня знань студентів [3; 4].

Висновок. Отже, всі заходи оптимізації навчального процесу на кафедрі дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань суттєво покращують засвоєння теоретичного й практичного матеріалу, підвищують самооцінку студента, стимулюють його до подальшого професійного зростання, удосконалення мануальних навичок і активної науково-дослідницької діяльності. Усе це знаходить пряме відображення в рейтинговій оцінці в системі поточного і підсумкового модульного контролю.

Список використаної літератури

1. Булах І.Є. Проблеми оцінювання знань студентів у контексті вимог Болонської декларації / І.Є. Булах, О.П. Волосовець, М.Р. Мруга // Медична освіта – 2011. – № 2. – С. 20-22.
2. Журавська Л. М. Концептуальні умови управління самостійною роботою студентів у ВНЗ / Журавська Л. М. // Освіта та управління.– 1999.–Т. 3, №2.
3. Загричук Г.Я. Концептуальні підходи щодо покращення якості підготовки фахівців / Г.Я. Загричук, В.П. Марценюк // Медична освіта. – 2012. – № 4. – С. 44-47.
4. Науково-дослідницька робота студентів як складова їхньої професійної компетентності [Електронний ресурс] / І. Сопівник. – Режим доступу: <http://dlib.eastview.com/browse/doc19619143>.
5. Положення про проведення Всеукраїнської студентської олімпіади. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z2207-12>.
6. Тимошенко О.О. Організація та управління якістю освіти: проблемні підходи / О.О. Тимошенко // Вища освіта України.– 2010.– № 1.– С. 60-66.